

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Prispevek evropskega podeželja k evropskemu letu kulturne dediščine 2018 za zagotovitev trajnosti in kohezije med mesti in podeželjem

(mnenje na lastno pobudo)

(2018/C 440/04)

Poročevalec: **Tom JONES**

Sklep plenarne skupščine	15. 2. 2018
Pravna podlaga	člen 29(2) poslovnika mnenje na lastno pobudo
Pristojnost	strokovna skupina za kmetijstvo, razvoj podeželja in okolje
Datum sprejetja mnenja strokovne skupine	5. 9. 2018
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	19. 9. 2018
Plenarno zasedanje št.	537
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	201/2/7

1. Sklepi in priporočila

Sklepi

1.1 EESO v celoti podpira razglasitev leta 2018 za evropsko leto kulturne dediščine ter pozdravlja vsa prizadevanja promotorjev in organizatorjev na vseh ravneh za povečanje prepoznavnosti ter poudarjanje raznolike in bogate kulturne dediščine v Evropi ⁽¹⁾.

1.2 EESO spodbuja vse deležnike in sodelujoče, naj uporabijo najširšo možno opredelitev kulture in vključijo vse državljane.

1.3 V tem letu ne bi smeli le slaviti preteklosti, temveč bi morali tudi spodbujati pojavljanje novih in izzivov polnih izrazov človekovega navdiha in spretnosti, ki pogosto izhajajo iz tradicij podeželske kulturne dediščine v državah članicah.

1.4 Dvanajst mesecev ni dolgo obdobje, vendar obstaja upanje, da bodo ta dodatna prizadevanja in naložbe državljane spodbudili, da se osredotočijo na priložnosti, ki jih ponuja kulturna dediščina na podeželju. To bi jim moralo omogočiti, da za sedanjo in prihodnje generacije vzpostavijo estetski, socialni in ekonomski kapital dobrega počutja, okrepljen z novim zagonom. Do polovice leta je oznako evropskega leta kulturne dediščine prejelo več kot 3500 projektov, pri čemer odstotek podeželskih projektov niha od regije do regije.

1.5 EESO podpira poziv Evropske zveze za kulturo in umetnost iz januarja 2018, naj evropske institucije in države članice v večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2020 zagotovijo obsežno podporo. Pozdravlja tudi zavezo h kulturi, ki jo je Evropska komisija predlagala v osnutku proračuna iz maja 2018, in njene zaveze iz nove evropske agende za kulturo ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Mnenje EESO o *novi agendi za kulturo* (še ni objavljeno v uradnem listu).

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/culture/news/new-european-agenda-culture_en

Priporočila

1.6 Uradno bi bilo treba priznati, da ima podeželska kulturna dediščina z vso svojo bogatostjo in raznolikostjo resnično umetniško vrednost ter da prispeva k dobremu počutju vseh evropskih državljanov v ekonomskem in socialnem smislu ⁽³⁾.

1.7 Zagotoviti bi bilo treba, da naložbe javnih vlagateljev vključujejo potrebe podeželja in da se torej pri vzpostavljanju morebitnih novih virov financiranja vanje vključi tudi podpora za nadaljnja prizadevanja kmečkih družin in zaposlenih ter za nevladne organizacije, ki povezujejo posamezne ustvarjalce, ljudske skupine, lokalne akcijske skupine in socialne kmetije. V celoti je treba upoštevati ukrepe, potrebne za izboljšanje infrastrukture podeželske dediščine.

1.8 Pri sedanjih možnostih financiranja EU, vključno s programom za razvoj podeželja, bi se morala kultura v vse večji meri obravnavati kot horizontalna vrednota, hkrati pa bi se morali podpirati kulturni projekti, tudi tisti za zaščito, spodbujanje in krepitev biotske raznovrstnosti pokrajin. Dobri primeri so ponovna vzpostavitev pašništva in obnova oddaljenih koč v Pirenejih, vinogradi na Santoriniju in zaščita skupne paše v občini Šeica Mare v Romuniji ter kulturni projekt Leader na Lezbosu v Grčiji, s katerim se podpira vključevanje migrantov. S kmetijsko-okoljskimi shemami bi bilo treba še naprej graditi habitate kmetijske krajine, grajeno okolje pa bi moralo dosegati višje standarde glede oblikovanja: spoštovati bi moralo tradicionalne kulturne vzorce, vendar biti primerno za moderno uporabo.

1.9 Potrebni so podporni ukrepi za trajnostne gozdnate pokrajine, gozdove in vodne poti, da se prepreči degradacija in onesnaženje. Tako so potrebna sredstva za ohranitev zaščitnih pasov dreves in grmov, ki so jih na podeželskih območjih vzpostavili v preteklosti (npr. na Poljskem po zasnovi Dezyderyja Chłapowskega), saj omejujejo erozijo tal in obseg emisij CO₂ ter pripomorejo k večjemu donosu in obogatitvi pokrajine.

1.10 Dnevi odprtih vrat na kmetijah, šolski obiski podeželja, razstave, rokodelski ter drugi sejmi in kulturni festivali mestnim prebivalcem pomagajo bolje razumeti in ceniti podeželje, zato si zaslužijo finančno podporo, prav tako kot ukrepi za povezovanje podeželskih in mestnih prebivalcev prek kulturnih projektov.

1.11 Spodbujati bi bilo treba ukrepe za predstavljanje podeželske kulture in tradicij novim generacijam na inovativne sodobne načine in meriti ekonomske in socialne koristi, pri čemer bi morali poudarjati in si izmenjevati primere dobre prakse. Podpreti bi bilo treba umetnike in druge navdihujoče kulturne delavce, včasih iz drugih krajev, da bi skupnostim pomagali izkoristiti ves potencial lokalnih kulturnih dobrin.

1.12 Obsežno izginjanje rokodelskih spretnosti bi bilo treba ustaviti z večjimi naložbami v usposabljanje, da bi omogočili medgeneracijski prenos, ki bi temeljil na znanju iz preteklosti in spodbujal inovacije. V podeželskih šolah bi morali mlade seznanjati z zaposlitvenim potencialom podeželskih virov ter poklicnimi možnostmi drugod. Za vse mlade na podeželju, ne samo za mlade kmete, je poseben izziv, kako podjetniško pristopiti k varovanju svoje dediščine.

1.13 Podeželsko kulturno dediščino bi bilo treba trajnostno promovirati za namene turizma, med drugim za to, bi se mestni prebivalci naučili ceniti kulturne vrednote podeželskih območij in si pogosteje poiskali dom na podeželju in delo v odročnejših naseljih.

1.14 Pospешevati bi bilo treba trženje kulturnih produktov s podeželja, vključno z gastronomsko dediščino, in jih zaščititi z geografsko oznako, ki bi državljanom zagotavljala kakovost in sledljivost.

1.15 Prostovoljstvo, sodelovanje v skupnosti, socialna podjetja in zasebna podeželska podjetja bi bilo treba spodbuditi, da v korist vseh državljanov razvijajo in delijo svoje kulturne dejavnosti, vključno s promocijo raznolikosti jezikov in dialektov. „Pametne“ podeželske skupnosti bi morale izkoristiti vrednost in potencial svojih lokalnih kulturnih dobrin in poiskati priložnosti za sodelovanje s podobnimi skupinami drugod, da se spodbudi povezovanje. Sem sodi tudi povečevanje gospodarskih koristi, ki jih prinašajo večje turistične možnosti.

⁽³⁾ Konferenca EESO 20. in 21. junija 2016.

1.16 Čeprav se bodo projekti za obeleževanje evropskega leta kulturne dediščine 2018 najverjetneje nadaljevali v prihodnosti, je pomembno opraviti jasen pregled in oceno količinsko opredeljivih naložb in rezultatov, pri čemer se upoštevajo ekonomski, socialni in kulturni dejavniki. Leta 2017 je bilo po tristranskih pogajanjih med Evropskim parlamentom in Svetom za evropsko leto kulturne dediščine dodeljenih približno osem milijonov EUR. Pošteno bi bilo pričakovati, da se znaten delež te podpore dodeli podeželju.

1.17 Potrebni je več raziskav za količinsko opredelitev in merjenje kakovosti pozitivnega vpliva, ki ga imajo dediščina in sedanje kulturne dejavnosti na dobro počutje državljanov, da bi na tej podlagi opredelili rešitve za nadaljnje ukrepanje. Stoični zagovorniki dediščine potrebujejo pomoč pri sprejemanju novih migrantov in različnih kulturnih tradicij.

1.18 Nujno je tudi ukrepati glede povezljivosti prometa in digitalne infrastrukture, ki je bistvena za naselja na podeželju in za razvoj kulturnega turizma.

2. Uvod

2.1 To mnenje se posebej osredotoča na širok nabor virov in talentov, ki jih podeželje in njegovi prebivalci prispevajo in jih bodo prispevali k evropski kulturni dediščini, obravnava pa tudi, kako ta široka opredelitev kulture pripomore k donosnejšemu in uspešnejšemu podeželju. Odbor podpira panevropsko listino za podeželsko dediščino, ki spodbuja trajnostni prostorski razvoj⁽⁴⁾, in navedbo deklaracije iz Corca 2.0 iz leta 2016: „Upravljanje zemljišč ima ključno vlogo na stični točki med državljani in okoljem. Politike morajo spodbujati razpoložljivost okoljskih javnih dobrin, vključno z ohranjanjem evropske naravne in kulturne dediščine.“

2.2 Ta pobuda bi morala upoštevati potrebe podeželja, poleg tega pa je EESO zaskrbljen, da majhne skupnosti v vaseh in manjših krajih ne bodo pravočasno ustrezno seznanjene z evropskim letom, da bi pripravile in slovesno poudarile širok nabor kulturnih dobrin, ki jih obdajajo. V tem letu ne bi smeli le slaviti preteklosti, temveč bi morali tudi spodbujati pojavljanje novih in izzivov polnih izrazov človekovega navdiha in spretnosti, ki pogosto izhajajo iz tradicij podeželske kulturne dediščine v državah članicah.

2.3 Popis obstoječih kulturnih dejavnosti in učenje iz uspešnih projektov sta dejansko zelo pomembna, vendar bi morali dogodki, s katerimi se obeležuje evropsko leto 2018, vključevati tudi nove, inovativne kulturne dogodke, ki gradijo na preteklosti in kulturno dediščino na sodoben način prenašajo na nove generacije, s čimer se podeželju ponujajo nove priložnosti. Program Ustvarjalna Evropa zajema dva podeželska projekta, in sicer *Roots and roads* in *Food is culture*, ki bi lahko – če bosta uspešna – prispevala k učenju in razvoju.

2.4 Čeprav je težko količinsko opredeliti ekonomske in socialne koristi kulturne dejavnosti (z evropsko kulturo je neposredno povezanih več kot 300 000 delovnih mest), OECD meni, da bi bilo treba kulturo upoštevati kot kazalnik dobrega počutja in da bi morali organizatorji evropskega leta kulturne dediščine 2018 opraviti analizo, s katero bi bilo mogoče upravičiti prihodnje javne naložbe. Pripraviti bi bilo treba jasen pregled tega, kako uspešno je evropsko leto doseglo podeželska in odročna območja ter kako bi bilo mogoče nadgraditi dobre prakse, kot sta projekta *AlpFoodway*⁽⁵⁾ in *Terract*⁽⁶⁾, da bi jih v prihodnje prednostno obravnavali na evropski in regionalni ravni.

3. Splošne in posebne ugotovitve

3.1 Podeželska pokrajina, mozaik naravnih geoloških struktur, človeški vpliv v okviru kmetijstva, gozdovi, jezera, reke ter grajena naselja so morda največja kulturna dediščina, kar jih je. Občudovati je mogoče raznoliko lepoto, ki sega od nacionalnih parkov in območij Natura 2000 do zelenih površin na obrobju mest ter je vir navdiha za generacije umetnikov, glasbenikov, književnikov, plesalcev in vseh nas, ki ne sodimo v nobeno od teh skupin. Komisija v novi agendi za kulturo

⁽⁴⁾ Resolucija št. 2 Evropske konference ministrov držav članic Sveta Evrope, ki so pristojni za prostorsko in regionalno načrtovanje (konferenca CEMAT), o panevropski listini za podeželsko dediščino: Spodbujanje trajnostnega prostorskega načrtovanja – „Podeželska dediščina kot dejavnik ozemeljske kohezije“, ki je bila sprejeta na 15. seji konference CEMAT 9. julija 2010 v Moskvi, Rusija.

⁽⁵⁾ <http://www.alpine-space.eu/projects/alpfoodway/en/home>

⁽⁶⁾ <http://www.terract.eu/fr/>

podeželskih vidikov ne obravnava podrobno. Vendar navaja, da „obnova in izboljšanje kulturne in naravne dediščine prispevata k potencialu rasti in trajnosti. Celostno upravljanje kulturnih in naravnih dobrin spodbuja ljudi k odkrivanju in ukvarjanju z njimi.“ Ljudstvo Mayangna iz Nikaragve uporablja isto besedo za naravo in kulturo. To je ekološko državljanstvo.

3.2 Podeželske skupnosti pokrajinam celo dodajajo vrednost. Oblikovali so jih namreč upravljavci kmetijskih in gozdnih zemljišč in njihovi uslužbenci ter rokodelci in rokodelke. Generacije izurjenih ljudi so zemljo in vodo uporabljale za pridelovanje hrane, zatočišče in ustvarjanje prihodka. Tako se je na primer z zamislilo o zelenih pasovih dreves in grmovja za zaščito tal, ki se je razvila na Poljskem v 19. stoletju, ustvarila pokrajina s posebnimi značilnostmi. Polja so omejili s kamni in vejami ter postavili skednje in delavnice. Generacija za generacijo je skrbela za avtohtone pasme živine, prilagojene terenu in podnebjju, ter nadzorovala vegetacijo. Razvili so posebno lokalno gastronomijo in folklorno tradicijo. Od njih smo podedovali tudi bogato dediščino dovršenih stavb, kot so dvorci, gradovi in cerkve, ter kmečkih koč, majhnih podeželskih mlinov in trgovin, podobnih tistim, ki so, skrbno obnovljene, na ogled v ljudskem muzeju v St. Faganu v Walesu. Podobna arhitekturna dediščina zgodovinskega pomena se pogosto vzdržuje z zasebnimi naložbami, deloma tudi z bistvenimi javnimi sredstvi in dobrodelnimi prispevki. Pri inovativnem projektu v Severnem Walesu se za ogrevanje uporablja obnovljiva energija morskega dna, kar omogoča manjše stroške v dvorcu Plas Newydd, ki je v lasti organizacije National Trust⁽⁷⁾. Ko slavimo preteklost in sedanost, bi morali idealistično podobo uravnotežiti tudi z realnostjo človeškega truda in prizadevanj.

3.3 Odbor ceni vsa prizadevanja za premišljeno ohranjanje te dediščine, tudi prizadevanja Zveze evropske dediščine. Pri prenovi je potrebna tudi podpora pristojnih oblasti za prostorsko načrtovanje, da se zagotovijo dovoljenja za primerno spreminjanje rabe stavb. Projekt REVAB, ki se sofinancira iz programa Erasmus, zagotavlja usposabljanje, da bi okrepili potencial za ponovno uporabo neizkoriščenih kmetijskih stavb in tako preprečili njihovo propadanje.

3.4 Prebivalci podeželja so ustvarili lastno kulturo, ki v vseh oblikah umetnosti, športa in splošnih dejavnosti v skupnosti odraža njihovo delo, prosti čas in družbene izzive. Podeželje je pogosto pomembna zakladnica raznolikih manjšinskih jezikov in narečij. Imena vasi, kmetij in polj imajo velik pomen, ki ga je treba razumeti in spoštovati. Ustvarila so in še vedno ustvarjajo zapuščino, ki ima vrednost za družbo na splošno.

3.5 Tudi na podeželju pa se ekonomske dejavnosti spreminjajo in včasih izginejo. Vse pokrajine niso nedotaknjene. Nekatere kažejo znake industrijskega izkoriščanja, vojn in plenjenja, razdejanja zaradi suše, poplav ali požarov ali celo prevelikega izkoriščanja zaradi prekomernih, skoncentriranih turističnih dejavnosti. Vsaka ima svojo zgodbo in iz vseh se lahko nekaj naučimo. Za blažitev učinkov podnebnih sprememb bo potrebno pozitivno ukrepanje, da se ohranijo raznolikost in širok nabor izkušenj. Ohranjanje vezi s preteklostjo se šteje za zagotavljanje javnih dobrin, pokrajine pa degradirajo, če ni trajnostne biotske raznovrstnosti, premišljenega načrtovanja in nadzorovanega dostopa. Celo umetniški kulturni izraz slabi, ko podeželsko prebivalstvo upade pod vzdržno raven.

3.6 V poročilu Eurostata za leto 2017 je navedeno, da več kot tretjina Evropejcev ne sodeluje v kulturnih dejavnostih, zato je in bo razvoj podeželsko-kulturnega turizma, povezanega z zdravstvenimi in rekreacijskimi dejavnostmi, glavni most med mestnim in podeželskim prebivalstvom. Mesto Galway je dober primer podeželsko-mestnega kulturnega partnerstva, pobuda za evropske prestolnice kulture (leta 2019 bosta to na primer Plovdiv v Bolgariji in Matera v Italiji) pa bi morala vedno predstavljati ne samo mestne, ampak tudi podeželske kulturne značilnosti. V Walesu CADW, državni organ, pristojen za dediščino, izvaja pobudo dneva odprtih vrat, v okviru projekta 50 držav, katerega namen je državljanom pomagati slediti toku sprememb, da bi bolje razumeli svoj obstoj – „da bi lahko načrtoval svojo prihodnost, moraš razumeti svojo preteklost“.

3.7 Primer izmenjave znanja je tudi grški projekt Art Farm⁽⁸⁾, ki ga je zasnoval Sotiris Marinis. V vasi Megali Mantinea v zahodnem Maniju je zgradil tri hiše in center za usposabljanje, ki delujejo po načelu, da „tukajšnje izkušnje učijo o naši podeželski in kulturni dediščini“.

⁽⁷⁾ <https://www.bangor.ac.uk/studentlife/studentnews/gift-s-marine-renewable-visit-to-plas-newydd-18421>

⁽⁸⁾ <https://www.facebook.com/agroktima.artfarm/>

3.8 Podeželski kulturni turizem je resničen in vse pomembnejši vir sredstev v gospodarskem in socialnem smislu ter podlaga za skupne naložbe. Za zaščito in podporo evropske kulturne dediščine so pristojni nacionalni, regionalni in lokalni organi, ključno pa je, da so ljudje ponosni na svoje kraje. Evropske institucije lahko spodbujajo občutek skupnih evropskih vrednot ter pospešujejo in spodbujajo dobre prakse in skupne izkušnje⁽⁹⁾. Kot kaže zeleni teden v Berlinu⁽¹⁰⁾, tradicionalni regionalni kulinarčni recepti, pivo in vino ter noše in glasba letno privabljajo na tisoče tujih obiskovalcev ter pomagajo vzpostaviti vez med sedanostjo in preteklostjo. Vse bolj priljubljeno je neposredno povezovanje hrane in rokodelskih izdelkov podeželskih proizvajalcev s potrošniki na kmečkih tržnicah in prek spletne prodaje, takšen primer so denimo lokalne prehrabene skupine REKO na Finskem.

3.9 Kraji, kjer smo lahko v samoti, poslušamo in gledamo ptice ter uživamo v gozdu – spoznavamo raznolikost gozdov in rastlinske vrste za uporabo v medicini – prispevajo k večji radovednosti, raziskovanju in dobremu počutju državljanov. Širjenje nabora priložnosti in doživetij bi moralo prispevati k temu, da se prepreči premnožičen obisk ranljivih območij. To pomeni dodano ekonomsko in zaposlitveno vrednost na odročnejših območjih, ki temelji na glavnih podeželskih dobrinah – pametne vasi in skupnosti to vrednost že znajo ceniti. Projekt AttivAree na gorskih območjih Lombardije razvija občutek pripadnosti, tako da z umetnostjo krepi naravno dediščino. Zajema tudi preново hostlov in spodbujanje dostopnosti v odročnih vaseh, kot je Lavenone⁽¹¹⁾. Potovalne agencije bi bilo treba spodbujati, da sodelujejo z geografsko oddaljenimi podjetniki in socialnimi podjetji, ki spodbujajo trajnostni kulturni turizem.

3.10 Z razširjanjem in prikazovanjem informacij o kulturi s pomočjo digitalne tehnologije se bo na ustvarjalni način premostil prepad, ki se je poglabljajal med mesti in podeželjem ter med mlajšimi in starejšimi generacijami. Odbor pozdravlja projekte, kot je YourAlps⁽¹²⁾, ki mladino ponovno povezujejo z gorsko dediščino. Pojavljajo se številni novi primeri inovativnih načinov za prikazovanje kulturnih tradicij, kot sta umetniški projekt v Aastedu na Danskem in vas Pfyen v Švici. V teh projektih, ki izhajajo iz lokalnih pobud in opredeljenih lokalnih potreb, se uporabljajo participativni procesi, ki so sami po sebi del evropske kulturne tradicije. Javni in zasebni viri bi morali biti na voljo na evropski, državni in regionalni ravni, da se pospešijo naložbe v podobne pobude.

3.11 Vse več se uporabljajo tudi nova digitalna orodja, na primer na območjih preteklih in sedanjih spopadov, da se poustvarijo pomembni zgodovinski kraji, ki so bili uničeni zaradi opuščeni ali vojne. Tehnologija se uporablja za natančnejše branje nagrobnih kamnov in zbledelih rokopisov⁽¹³⁾. Odbor pozdravlja načrte Komisije za strategijo #Digital4Culture in pričakuje, da se bodo pri tem upoštevali ustrezni podeželski vidiki. Pri projektu MEMOLA se za ustvarjanje novih namakalnih postopkov na primer uporabljajo tridimenzionalni posnetki starih namakalnih območij.

3.12 Da bi razumeli, kako pomembno je kulturno udejstvovanje za ljudi in kakšne zdravstvene koristi prinaša ljudem vsem starosti, zlasti pa tistim s telesnimi ali duševnimi boleznimi⁽¹⁴⁾, bo potrebnih več raziskav, čeprav se z obstoječimi programi Erasmus Plus, kot je TEMA Masters, trenutno financirajo dobre raziskovalne možnosti. Na konferenci na visoki ravni o inovacijah in kulturni dediščini⁽¹⁵⁾, ki je bila organizirana v okviru pobude Obzorje 2020 ob evropskem letu kulturne dediščine, so udeleženci pozvali k dodatnim raziskovalnim prizadevanjem, da se opredelijo prednostne naloge in najboljše prakse pri spodbujanju kulturnih dejavnosti.

3.13 Pobude, ki jih podpirajo dobrodelne in človekoljubne ustanove, znatno prispevajo k ohranjanju naravnih območij in podpornih dejavnosti, pogosto s socialnimi podjetji, ki spodbujajo trajnostni razvoj podeželja. Ustanova Finnish Cultural Foundation podpira raziskave ukrepov, s katerimi bi preprečili, da bi kmetijski odpadki vplivali na kakovost vode v Baltskem morju. Sodeluje s kmeti, ki verjamejo, da večja biotska raznovrstnost pomeni bogatejšo pokrajino. Dobrodošle so tudi druge dobrodelne pobude, kot je sklad Wales Schools' Cultural Heritage Trust, ki spodbuja medšolska tekmovanja

⁽⁹⁾ Mnenje EESO o novi agendi za kulturo (še ni objavljeno v uradnem listu).

⁽¹⁰⁾ <https://www.gruenewoche.de/>

⁽¹¹⁾ AttivAree project in the Lombardy region.

⁽¹²⁾ <http://www.alpine-space.eu/projects/youralps/en/home>

⁽¹³⁾ Projekt, ki ga je Andrew Skerrett predstavil na predstavitvi v okviru dela študijske skupine 24. julija 2018 v Cardiffu.

⁽¹⁴⁾ Innovate Trust – Pozitivni rezultati obiskov na terenu, vrtnarski projekt.

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/info/events/innovation-and-cultural-heritage-2018-mar-20_en

o kulturi, na katerih mladi opredelijo in izberejo svoje kulturne dejavnosti⁽¹⁶⁾. Primer, ki mladim omogoča, da raziskujejo svojo kulturno dediščino, je šola v vasi Piscu⁽¹⁷⁾ v Romuniji, ki je specializirana za dediščino ter obenem organizira delavnice in konference. EESO je marca 2018 sprejel učence iz vse Evrope in z njimi v okviru dogodka Vaša Evropa – vaš glas⁽¹⁸⁾ razpravljala o njihovih kulturnih prednostnih nalogah. Ugotovili so: „Želimo živeti v Evropi, ki krepi in štiti vse oblike kulture ... Želimo preprečiti elitizem in spodbujati kulturo ... Vendar želimo imeti tudi možnost za ustvarjanje lastne ...“ V vasi Giffoni v južni Italiji je približno 300 učencev pripravilo filme in videoposnetke za promocijo svoje regije.

3.14 Zagotoviti bi bilo treba, da naložbe javnih vlagateljev vključujejo potrebe podeželja in da se torej pri vzpostavljanju morebitnih novih virov financiranja vanje vključi tudi podpora za nadaljnja prizadevanja kmečkih družin in zaposlenih ter za nevladne organizacije, ki povezujejo posamezne ustvarjalce, ljudske skupine, lokalne akcijske skupine in socialne kmetije. V celoti je treba upoštevati ukrepe, potrebne za izboljšanje infrastrukture podeželske dediščine.

3.15 Pri kulturnih turistih obstajajo možnosti in povpraševanje po večjih tematskih in geografskih povezavah. Dobrodošli so projekti skupnega znamčenja in dostopa. Kmetijski sejmi in nacionalni dogodki v vaseh in manjših krajih, kot sta dogodek Royal Welsh v kraju Builth Wells⁽¹⁹⁾, ki privabi okoli 240 000 obiskovalcev, in književni festival v kraju Hay on Wye, ki majhnemu podeželskemu območju po ocenah prinese 21 milijonov GBP, pomenijo pomemben ekonomski in socialni prispevek. Dnevi odprtih vrat na kmetijah, kulturni festivali, kot je festival Llangollen International Eisteddfod, koncerti, pohodi, kot je tisti v mestu Veurne v Belgiji, ozkotirne parne železnice, nordijska hoja in tradicionalne plesne skupine ogromno prispevajo k ohranjanju in spodbujanju podeželske kulturne dediščine. Prispevek številnih generacij prostovoljcev na teh dogodkih je sam po sebi velik del naše kulturne zapuščine. Odbor pozdravlja delo, ki ga za spodbujanje kakovostnega prostovoljstva v kulturi opravljajo Evropski center prostovoljcev ter nacionalne in regionalne prostovoljske organizacije, ter jih spodbuja, naj nadaljujejo svoja dragocena prizadevanja, tudi z zagotavljanjem zdravstvenega in varnostnega usposabljanja, da se prostovoljcem in turistom zagotovijo varna in prijetna doživetja.

3.16 Vendar vse bolj primanjkuje usposobljenih obrtnikov, ki bi novi generaciji predajali znanje in jo usposabljali, kako zaščititi in razvijati to raznoliko dediščino. Pobuda JEMA⁽²⁰⁾, ki izvira iz Francije, redno promovira delo rokodelcev in potrebo po usposabljanju novih generacij. Obravnavanje te potrebe je dobra priložnost za medgeneracijsko kulturno povezovanje. Bistveno je, da se v sedanjih programih EU in nacionalnih/regionalnih programih okrepi praktično usposabljanje in priznavanje pridobljenega znanja, kar ne sme biti osredotočeno le na obstoječe rokodelske in okoljske spretnosti, temveč tudi na mentorstvo, razvoj novih tehnik in kulturno podjetništvo. Umetnike in druge je treba podpreti pri delu z lokalnimi podeželskimi in mestnimi šolami, da se na vključujoč način razvijejo kulturne ideje med generacijami in etničnimi skupinami.

3.17 Pri podeželski kulturni dediščini gre tudi za participativno demokracijo. Obstaja močna evropska tradicija solidarnosti v skupnosti ter odpravljanja osamljenosti in prikrajšanosti z dejavnostmi v skupnosti, ki pogosto temeljijo na kulturi. Vzpostavljanje trajnostnega vodenja na lokalni ravni in izpolnjevanje lokalnih prednostnih nalog prek lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ter metode Leader prispeva k zapuščini organiziranih civilnih skupin in gibanj. Socialne in kulturne dejavnosti pomagajo povezovati ljudi na geografskih območjih s pomanjkljivimi javnimi in zasebnimi storitvami. S tradicijo pomoči prostovoljnega sektorja, ki včasih pomeni zadnjo možnost, se ohranjajo občutljive in ranljive pokrajine, ključne za človekovo preživetje. Bistveno je, da javnost podpira take dejavnosti.

V Bruslju, 19. septembra 2018

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Luca JAHIER

⁽¹⁶⁾ [https://jamesprotheroe.wordpress.com/Darren Park Primary School, Ferndale](https://jamesprotheroe.wordpress.com/Darren-Park-Primary-School-Ferndale)

⁽¹⁷⁾ <http://piscu.ro/piscu-school/#>

⁽¹⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/civil-society-citizens-participation/your-europe-your-say>

⁽¹⁹⁾ <http://www.rwas.wales/royal-welsh-show/>

⁽²⁰⁾ Journées Européennes des Métiers d'Art (Evropski dnevi obrti in rokodelstva) <https://www.journeesdesmetiersdart.fr/>